

Guia docent

820531 - QOQ - Química Orgànica

Última modificació: 14/06/2023

Unitat responsable: Escola d'Enginyeria de Barcelona Est
Unitat que imparteix: 713 - EQ - Departament d'Enginyeria Química.
Titulació: GRAU EN ENGINYERIA QUÍMICA (Pla 2009). (Assignatura obligatòria).
Curs: 2023   **Crèdits ECTS:** 6.0   **Idiomes:** Català, Castellà

PROFESSORAT

Professorat responsable: JOAN TORRAS COSTA

Altres: Primer quadrimestre:
ELAINE APARECIDA ARMELIN DIGGROC - Grup: M1
JOSE IGNACIO IRIBARREN LACO - Grup: M1

Segon quadrimestre:
JUAN TORRAS COSTA - Grup: M10
DAVID ZANUY GOMARA - Grup: M10

CAPACITATS PRÈVIES

Es necessari que l'estudiant tingui coneixements previs de química general (estructura atòmica, enllaç químic, termodinàmica i cinètica) i es necessari que tingui coneixements bàsics de l'estructura, formulació i nomenclatura de les molècules orgàniques.

REQUISITS

QUÍMICA - Prerequisit

COMPETÈNCIES DE LA TITULACIÓ A LES QUALS CONTRIBUEIX L'ASSIGNATURA

Específiques:

CEQUI-19. Coneixements sobre balanços de matèria i energia, biotecnologia, transferència de matèria, operacions de separació, enginyeria de la reacció química, disseny de reactors i valorització i transformació de matèries primeres i recursos energètics.

Transversals:

3. COMUNICACIÓ EFICAÇ ORAL I ESCRITA - Nivell 1: Planificar la comunicació oral, respondre de manera adequada les qüestions formulades i redactar textos de nivell bàsic amb correcció ortogràfica i gramatical.

METODOLOGIES DOCENTS

La impartició de l'assignatura es realitza mitjançant classes teòriques i classes de problemes. L'activitat dirigida consta d'un treball de l'àrea de química orgànica industrial (Tema 8). Els professors distribuïran els alumnes en grups de com màxim 4 persones per la realització d'aquesta activitat avaluable. Les pràctiques de laboratori corresponents a aquesta assignatura es duen a terme dins de l'assignatura Experimentació en Química.

OBJECTIUS D'APRENTATGE DE L'ASSIGNATURA

L'objectiu general de l'assignatura és proporcionar la formació en Química Orgànica requerida per l'Enginyer Químic. Al finalitzar l'assignatura l'estudiantat ha de ser capaç de:

- Identificar les propietats generals dels compostos orgànics.
- Contrastar i justificar la reactivitat dels diferents grups funcionals.
- Identificar els processos d'obtenció de compostos orgànics.

HORES TOTS DE DEDICACIÓ DE L'ESTUDIANTAT

Tipus	Hores	Percentatge
Hores aprenentatge autònom	90,0	60.00
Hores grup gran	60,0	40.00

Dedicació total: 150 h

CONTINGUTS

TEMA 1. Nomenclatura, grups funcionals orgànics, isomeria i mecanismes de reaccions orgàniques

Descripció:

Grups funcionals orgànics i sèries homòlogues. Nomenclatura. Isomeria. Ruptura homolítica i heterolítica. Efecte inductiu i mesòmer. Nucleòfils i electròfils. Intermedis de reacció. Diagrames d'energia i mecanismes de reacció. Classificació de les reaccions orgàniques.

Objectius específics:

Saber identificar els grups funcionals, anomenar els compostos orgànics, identificar els tipus d'isomeria i la naturalesa de les reaccions en química orgànica.

Activitats vinculades:

Proposta i resolució de problemes relacionats amb el Tema 1.

Dedicació: 13h

Grup gran/Teoria: 6h

Aprenentatge autònom: 7h

TEMA 2: Hidrocarburs I: Alcans

Descripció:

Nomenclatura, estructura i propietats físiques. Cicloalcans. Hidrocarburs alicíclics. Fonts naturals: carbó, petroli i gas natural. Processos d'obtenció d'alcans. Halogenació d'alcans. Processos de combustió.

Objectius específics:

Saber anomenar els hidrocarburs tipus alcans, identificar les processos d'obtenció i reaccions d'alcans. Identificar les propietats generals dels alcans.

Activitats vinculades:

Proposta i resolució de problemes relacionats amb el Tema 2.

Dedicació: 19h

Grup gran/Teoria: 8h

Aprenentatge autònom: 11h

TEMA 3. Hidrocarburs II: Alquens i Alquins

Descripció:

Nomenclatura, estructura i propietats físiques. Obtenció d'alquens i alquins. Reaccions d'addició al doble i triple enllaç. Hidrogenació. Diens i poliens. Oxidació i combustió. Sals metàl·liques d'alquins. Etilè i acetilè.

Objectius específics:

Saber anomenar els hidrocarburs tipus alquens i alquins, identificar les processos d'obtenció i reaccions d'alquens i alquins. Identificar les propietats generals dels alquens, alquins.

Activitats vinculades:

Proposta i resolució de problemes relacionats amb el Tema 3.

Dedicació: 19h

Grup gran/Teoria: 7h

Aprenentatge autònom: 12h

TEMA 4. Hidrocarburs III: Aromàtics

Descripció:

Nomenclatura, estructura i propietats físiques. Processos d'obtenció. Reaccions de substitució aromàtica. Reaccions de Friedel-Crafts. Oxidació i combustió. Aromàtics policíclics. Arens. La fracció benzè-toluè-xilè (BTX).

Objectius específics:

Saber anomenar els hidrocarburs tipus aromàtics, identificar els processos d'obtenció i reaccions de compostos aromàtics. Identificar les propietats generals dels compostos aromàtics.

Activitats vinculades:

Proposta i resolució de problemes relacionats amb el Tema 4.

Dedicació: 16h

Grup gran/Teoria: 6h

Aprenentatge autònom: 10h

TEMA 5. Alcohols, fenols i èters

Descripció:

Nomenclatura, estructura i propietats físiques. Productes naturals i processos d'obtenció. Halurs alquil. Compostos organo-metàl·lics. Reaccions químiques dels compostos hidroxilats. Deshidratació d'alcohols. Èters. L'etanol i el fenol.

Objectius específics:

Saber anomenar els alcohols, fenols i èters, identificar els processos d'obtenció i reaccions d'alcohols, fenols i èters. Identificar les propietats generals dels alcohols, fenols i èters.

Activitats vinculades:

Proposta i resolució de problemes relacionats amb el Tema 5.

Dedicació: 16h

Grup gran/Teoria: 6h

Aprenentatge autònom: 10h

TEMA 6. Compostos carbonílics: Aldehids, Cetones, Compostos carboxílics i derivats

Descripció:

Nomenclatura, estructura i propietats físiques. Productes naturals i processos d'obtenció. Reaccions d'addició a l'enllaç carbonil. Reaccions de reducció i oxidació. Formaldehid i acetona. Compostos policarbonílics. Àcids carboxílics i sals. Halurs d'àcid, esters i amides. Interconversió entre derivats d'àcid. Hidròlisi i esterificació. Glicèrids. Derivats cíclics: lactones i lactames.

Objectius específics:

Saber anomenar els aldehids, cetones, compostos carboxílics i derivats, identificar els processos d'obtenció i reaccions d'aldehids, cetones, compostos carboxílics i derivats. Identificar les propietats generals dels aldehids, cetones, compostos carboxílics i derivats.

Activitats vinculades:

Proposta i resolució de problemes relacionats amb el Tema 6.

Dedicació: 28h

Grup gran/Teoria: 10h

Aprenentatge autònom: 18h

TEMA 7. Compostos nitrogenats

Descripció:

Nomenclatura, estructura i propietats físiques. Processos d'obtenció. Nitrocompostos. Nitrils. Amines. Sals d'amoni quaternari. Amines aromàtiques i derivats azoics.

Objectius específics:

Saber anomenar els compostos nitrogenats i amb sofre, identificar els processos d'obtenció i reaccions dels compostos nitrogenats. Identificar les propietats generals dels compostos nitrogenats.

Activitats vinculades:

Proposta i resolució de problemes relacionats amb el Tema 7.

Dedicació: 14h

Grup gran/Teoria: 5h

Aprenentatge autònom: 9h

TEMA 8. Química Orgànica Industrial

Descripció:

La indústria petroquímica bàsica: la producció d'etilè.
La indústria petroquímica derivada: la producció de polietilè.
La indústria paperera: la cel·lulosa i els hidrats de carboni.
La indústria agroquímica: fertilitzants nitrogenats.
La indústria farmacèutica: antibiòtics i anestèsics.
La indústria de pintures: colorants i pigments naturals.

Objectius específics:

Capacitat per aplicar els coneixements adquirits en química orgànica als exemples d'aplicació real a la indústria química.
Us solvent dels recursos de la informació. Gestionar l'adquisició, l'estructuració, el anàlisis i la visualització de dades i informació en el àmbit d'especialitat i valorar de forma crítica els resultats de tales gestions.

Activitats vinculades:

Activitat dirigida relacionada amb el temari de Química Orgànica Industrial. Es farà una presentació oral de curta duració en horari de classes i una entrevista individual amb els membres del grup.
Avaluació dels coneixements adquirits. Aquesta activitat vall el 15% de la nota final de l'assignatura.

Dedicació: 8h

Grup gran/Teoria: 4h

Aprenentatge autònom: 4h

SISTEMA DE QUALIFICACIÓ

NF1= 0.15 Avaluació Continuada (NAC) + 0.15 Examen parcial (EP1) + 0.25 Examen Parcial 2 (EP2) + 0.45 Examen final (NEF)

No ni ha Examen de Revaluació en aquesta assignatura.

NORMES PER A LA REALITZACIÓ DE LES PROVES.

Les proves escrites es realitzaran sense apunts i en el temps previst. No està permès l'ús de dispositius electrònics en els examens (tablets, iPads, rellotges smartphones o telèfons mòbils).

La avaluació continuada es un treball o altres activitats que els professors aniran demanant al llarg del curs, el qual es comptabilitza el 20% de la nota final.

Tots els treballs entregats seran avaluats amb una eina contra el plagit. Qualsevol coincidència superior al 20% suposarà un zero en la nota del lliurable.

BIBLIOGRAFIA

Bàsica:

- Gorchs, R.; Galán, A. Química Orgànica : estudi, reactivitat i aplicació dels principals compostos orgànics [en línia]. Barcelona: Edicions UPC, 2003 [Consulta: 27/06/2016]. Disponible a: <http://hdl.handle.net/2099.3/36492>. ISBN 8483017393.
- Wade, L. G. Química orgánica. 7ª ed. México: Addison-Wesley, 2012. ISBN 9786073207904.
- Hart, Harold... [et al]. Química orgánica. 12ª ed. Madrid [etc.]: McGraw-Hill, cop. 2007. ISBN 9788448156572.
- Carey, Francis A. Química orgánica [en línia]. 9ª ed. México [etc.]: McGraw-Hill, 2014 [Consulta: 29/04/2020]. Disponible a: http://www.ingebook.com/ib/NPcd/IB_BooksVis?cod_primaria=1000187&codigo_libro=5641. ISBN 9781456239077.
- Ege, Seyhan N. Química orgánica : estructura y reactividad. Barcelona [etc.]: Reverté, 1997. ISBN 8429170650.

RECURSOS

Enllaç web:

- Apunts d'Atenea

Altres recursos:

Apunts de l'assignatura

Quadern de problemes

Quadern de problemes resolts.